

SPRZEDAWCY ŻYWNOŚCI ZOBOWIĄZANI DO PRZECIWDZIAŁANIA JEJ MARNOWANIU

Sejm uchwalił ustawę o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności. Sprzedawcy żywności będą zobowiązani do zawarcia z organizacją pozarządową umowy dotyczącej nieodpłatnego przekazywania żywności z przeznaczeniem na cele społeczne. Za brak zawarcia takiej umowy grozić będzie kara pieniężna w wysokości 5.000 zł. To jednak nie jedyny obowiązek, jaki ustawa nakłada na przedsiębiorców branży handlowej.

Kogo obejmą nowe przepisy?

- w pierwszych dwóch latach od wejścia w życie ustawy nowe przepisy obejmą wyłącznie sprzedawców żywności prowadzących przedsiębiorstwo spożywcze w jednostce handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m², a więc w praktyce wyłącznie większe hurtownie i sklepy wielkopowierzchniowe. Przychody osiągnięte ze sprzedaży żywności muszą stanowić co najmniej 50% z osiągniętych przez nie przychodów pochodzących ze sprzedaży wszystkich produktów.
- po upływie 2 lat od wejścia w życie ustawy, obowiązek ten dotyczyć będzie sprzedawców żywności, których punkty sprzedaży przekraczać będą 250 m². Ustawa obejmie wówczas znacznie szerszy zakres podmiotów.

Jaka żywność ma być przekazywana organizacjom pozarządowym?

Obowiązkowemu przekazywaniu podlegać ma żywność, która spełnia wymogi prawa żywnościowego (jest więc bezpieczna do spożycia), lecz nie została przeznaczona do sprzedaży, w szczególności ze względu na zbliżający się upływ terminu do spożycia lub daty minimalnej trwałości lub ze względu na wady jej wyglądu albo samego opakowania. Wycofywanie takiej żywności z etapu dystrybucji traktowane jest przez ustawodawcę jako marnowanie żywności. Nowe przepisy nie są jednak do końca jasne. Przykładowo, w sytuacji uszkodzenia opakowania dojść może do zanieczyszczenia produktu, przyjęcie zatem, że taki produkt spełnia wymagania prawa żywnościowego może budzić wątpliwości. Spod obowiązku przekazywania żywności na rzecz organizacji pozarządowej wyłączono napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 1,2% oraz napoje alkoholowe będące mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%.

Co grozi za nieprzestrzeganie przepisów ustawy?

Sprzedawcy żywności zobowiązani będą do ponoszenia opłaty w wysokości 10 groszy za każdy 1 kg marnowanej żywności. W przypadku braku jej uiszczenia, przedsiębiorcy podlegać będą karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł. Opłatę będzie można pomniejszyć o koszty wykonania umowy z organizacją pozarządową, w tym koszty transportu czy dystrybucji żywności. Co ciekawe, sprzedawcy we własnym zakresie ustalać mają wysokość należnej opłaty. Wydaje się więc, że przedsiębiorcy będą musieli prowadzić specjalny rejestr, w którym uwzględniane będą wyłącznie te artykuły spożywcze, które spełniały wymogi prawa żywnościowego, a mimo to wycofane zostały z obrotu (np. z uwagi na estetyczne wady opakowania). Odpisy, które sprzedawcy praktykują, uwzględniają przecież wszelką żywność, a więc przykładowo także i tą, która już w dniu jej dostarczenia do sklepu nie spełniała wymogów prawa żywnościowego (np. okazała się zepsuta, spleśniała itd.).

Również w przypadku braku zawarcia odpowiedniej umowy z organizacją pozarządową, sprzedawcy podlegać będą karze pieniężnej w wysokości 5.000 zł.

Wskazać przy tym należy, że niektórzy sprzedawcy już teraz podejmują działania zmierzające do ograniczenia ilości marnotrawionej żywności, np. poprzez wyznaczanie w sklepie specjalnych stoisk, na których umieszczana jest żywność ze zbliżającym się terminem przydatności (po niższej cenie).

Jakie inne obowiązki nakłada na przedsiębiorców projektowana ustawa?

- Przynajmniej raz w roku przez co najmniej dwa kolejne tygodnie, sprzedawcy będą mieli obowiązek prowadzić kampanie edukacyjno-informacyjne w zakresie racjonalnego gospodarowania żywnością oraz przeciwdziałania marnowaniu żywności. Kampanie te mają być prowadzone wspólnie z organizacją pozarządową, z którą sprzedawca zawarł umowę. Część kosztów kampanii będzie można obliczyć od wysokości należnej opłaty.
- Sprzedawcy będą zobowiązani do zamieszczania w sprawozdaniu finansowym oraz na swojej stronie internetowej informacji o wysokości należnej opłaty lub wartości żywności przekazanej organizacjom pozarządowym. Publikacja tego rodzaju informacji z marketingowego punktu widzenia może wpływać na postrzeganie danego sprzedawcy przez konsumentów. Ustawa nie wprowadza jednak żadnej sankcji w przypadku braku wywiązania się z tego obowiązku.
- Sprzedawcy będą zobowiązani do składania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej pisemnego rocznego sprawozdania o marnowanej żywności.

Kiedy nowe przepisy wejdą w życie?

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, przedsiębiorcy będą jednak mieli 5 miesięcy na zawarcie stosownych umów z organizacjami pozarządowymi. Dopiero po upływie tego okresu obowiązywać zaczną przepisy nakładające na przedsiębiorców pozostałe ww. obowiązki oraz przepisy regulujące kary za ich nieprzestrzeganie.

W przypadku pytań dotyczących nowych przepisów prosimy o kontakt.

Magdalena Zielińska-Kuć

advokat

magdalena.zielinska-kuc@wkb.pl